

นโยบายและทิศทาง ของอุดมศึกษาไทย

ศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์ อุดม คชินทร
(รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

โครงการอุดมศึกษาสัมพันธ์ จุฬา-มศว.

29 มีนาคม 2561

แนวโน้มใหญ่ของโลกในศตวรรษที่ 21

การปรับตัว
เป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ยุคโลกาภิวัตน์
(Globalizing Knowledge-based Economy)

การปรับนโยบายและเส้นทางการผลิตไปสู่
ภาคส่วนที่เป็นการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากร
(Value-added Segment)

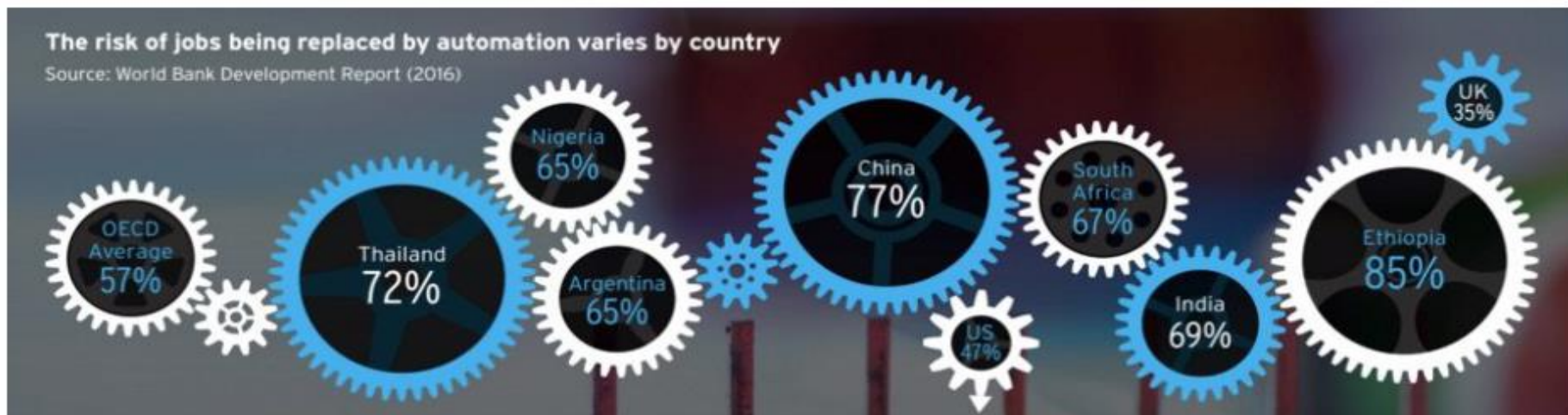

การขับเคลื่อนที่มุ่งเน้นด้านผลิตภัณฑ์และ
การบริการที่อาศัยองค์ความรู้
(Knowledge Intensive Products and Services)

ความท้าทายในศตวรรษที่ 21

ประเทศไทยมีความเสี่ยงของแรงงานที่จะถูก Automation และ AI แทนที่

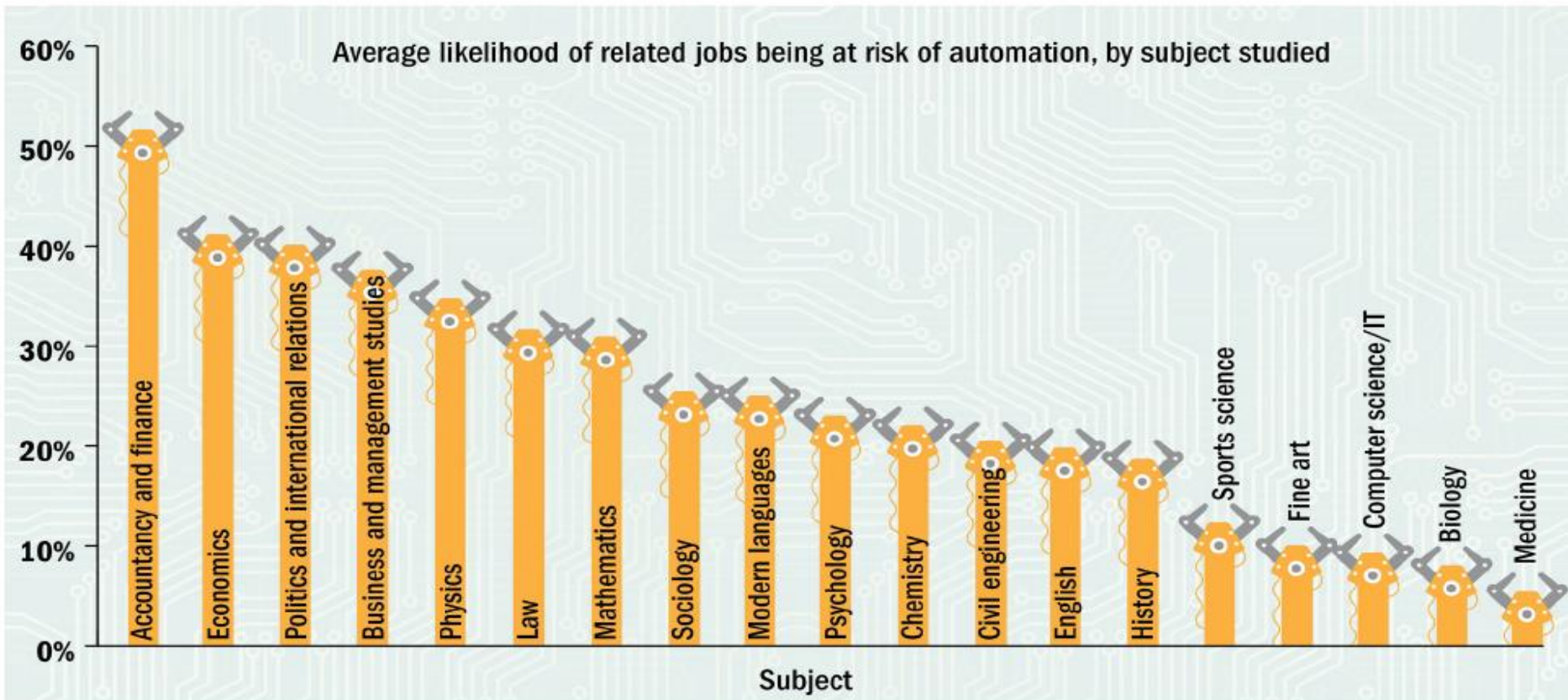
ตัวอย่างปัจจุบัน:

1. ThaiBev: 30-40 โรงงานจะทยอยปรับเป็น 70-90% automation
2. Oishi: 90% automation
3. CP: โรงงานอาหารในเบลเยียมใช้ผลัดละ 7 คน

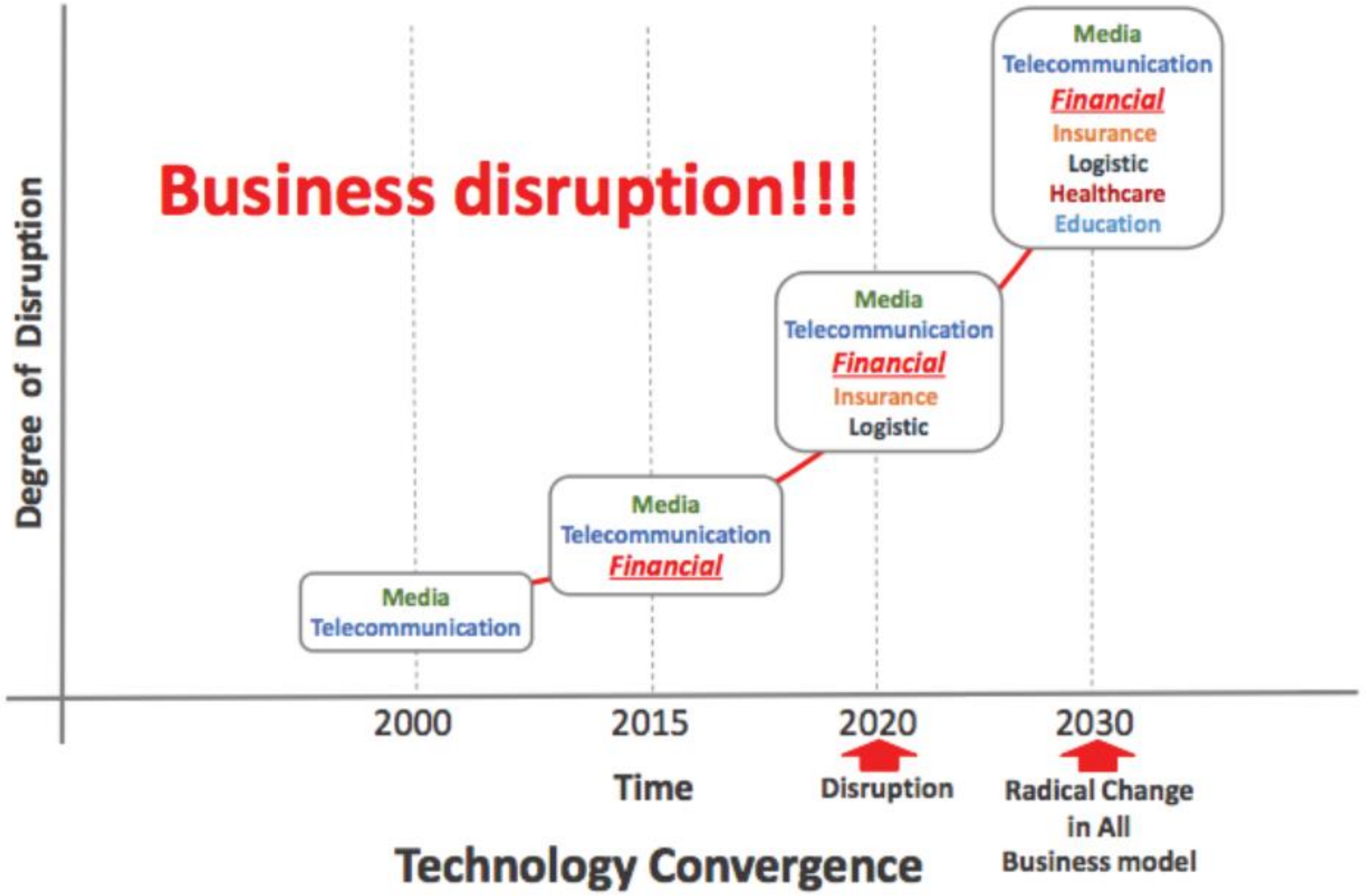

ความท้าทายในศตวรรษที่ 21

วิชาเรียนที่มีความเสี่ยงสูง

Business disruption!!!

ความท้าทาย : การเรียนรู้ยุคใหม่

การเรียนรู้และการทำงาน กำลังจะกลายเป็นสิ่งเดียวกัน

การเรียนรู้คือ ความท้าทายตลอดชีวิต การ inspire และ motivate นศ. เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เขาเปลี่ยนชีวิต

การเรียนรู้จะเป็น module ไม่เป็นรายวิชา ไม่มี barrier ระหว่างคณะ เน้นสมรรถนะและทักษะมากกว่าความรู้

องค์กรรู้ว่าดีว่า พวกเขาต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้แบบใหม่ (online, digital,etc.) เป็น platform สำคัญเพื่อการเรียนรู้และการทำงาน

การเรียนรู้ จะไม่เป็นทางการอีกต่อไป สามารถเรียน นอกมหาวิทยาลัยที่ไหนก็ได้ ทุกที่ ทุกเวลา

European Commission

In the year 2025

- About half of the jobs will require **high-level qualifications**
- 65% of children entering primary school now will be working in **occupations that do not yet exist**
- Widespread **digitalization** will bring about significant **changes in the skill-sets needed** from the labour force
- For European citizens to prosper and thrive in increasingly competitive and knowledge-based economies, Europe will have to keep up in terms of **research and innovation**, as well as promote **effective and coordinated education and training systems**
- **Higher Education Institutions (HEIs)** are the better equipped to support this development

ความท้าทายในศตวรรษที่ 21

ประเด็นท้าทายระบบอุดมศึกษาไทย

- ◆ โครงสร้างของประชากรวัยเด็กจะลดลงจากร้อยละ 21.6 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 17.2 ในปี 2580
- ◆ จำนวนมหาวิทยาลัย (รัฐ เอกชน ม.ราชภัฏ ม.เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยเกษตร สถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจ เฉพาะ) 300 แห่ง
- ◆ ปี 2560 มีเด็กสมัครแอดมิชชั่น 81,230 คน ซึ่งมหาวิทยาลัยมีที่นั่ง 109,129 คน ดังนั้นจะมีที่นั่งเหลือ 27,000 คน (สถิติคนสมัครน้อยที่สุดในรอบ 10 ปี)

ความท้าทาย / เงื่อนไขที่เปลี่ยนไป.....

- **Change of Generations : Gen Z**
- **พลวัตโลกในศตวรรษที่ 21**
- **Disruptive Technologies**
- **New Globalized Knowledge-based Economy**
- **การแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในระดับนานาชาติ เช่น AEC, การมุ่งสู่ World Class University**
- **การเพิ่มขึ้นของมหาวิทยาลัยต่างชาติดที่มีศักยภาพสูง**
- **ประชากรไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว**
- **ประชากรเด็กที่จะเข้ามหาวิทยาลัยลดลงมาก**
- **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี / นโยบาย Thailand 4.0**

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะยาว 20 ปี (2560-2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาว
ลงสู่การปฏิบัติในระยะเวลา 5 ปี

แผนพัฒนา ฉบับที่ 12

1. การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ	1. การเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ
2. ความมั่นคง	2. ความมั่นคง
3. สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. สร้างความสามารถในการแข่งขัน	4. การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
5. สร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม	5. การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
6. พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน	6. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”	7. การต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค
	8. การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่พิเศษ
	9. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
	10. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

อุดมศึกษาต้องตอบโจทย์สำคัญของประเทศไทย

เป้าหมายคือ ตอบโจทย์ของประเทศและโลก

- เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเน้นการพัฒนาการผลิตกำลังคนคุณภาพสูง ผลิตนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อเปลี่ยนผ่านสังคมไทยสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ และเพิ่มคุณค่า (Thailand 4.0 : Value-based Economy) โดยใช้ สถาบันอุดมศึกษาเป็นหัวรถจักรขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
- มหาวิทยาลัยต้องเน้นการวิจัยมุ่งเป้า ทำหน้าที่เป็น **ศูนย์บ่มเพาะและ entrepreneur** เพื่อสร้าง **innovation** และต่อยอดไปสู่ **commercialization** ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักกลุ่มประเทศรายได้ปานกลาง

Value-based Economy

THAILAND

4.0

เศรษฐกิจ 4.0
สังคม 4.0

เป้าหมาย

1. พึ่งพาตนเองได้
2. ลดการนำเข้า
3. สังคมแบ่งปัน

ความรู้/นวัตกรรม

พัฒนาคน

คนไทย

4.0

วิจัยและพัฒนา

การศึกษา

UNIVERSITY

4.0

มหาวิทยาลัย 4.0

เอกชน
สถาบันการเงิน
หน่วยงานรัฐ
ต่างประเทศ

มหาวิทยาลัย 1.0, 2.0, 3.0

การปรับเปลี่ยนการเรียนรู้สู่ยุค 4.0

การปรับเปลี่ยนสู่โลกในศตวรรษที่ 21

พลวัตโลกใน
ศตวรรษที่ 21

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การดำรงอยู่

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การเรียนรู้

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การทำงาน

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การดำเนินธุรกิจ

อุดมศึกษาไทยยุค 4.0

เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เน้นการใช้ความคิด กระตือรือร้นในการเรียนรู้
สิ่งใหม่ๆ

คนไทย 3.0

การเรียนรู้ในห้องเรียน/
ในโรงเรียน/ในระบบ

การเรียนรู้จากข้อเท็จจริง

การเรียนรู้แบบเฉื่อยชา

การเรียนรู้แบบถ่ายทอด

คิดในกรอบ

เน้นการลอกเลียน

คนไทย 4.0

การเรียนรู้นอกห้องเรียน/
นอกโรงเรียน/นอกระบบ

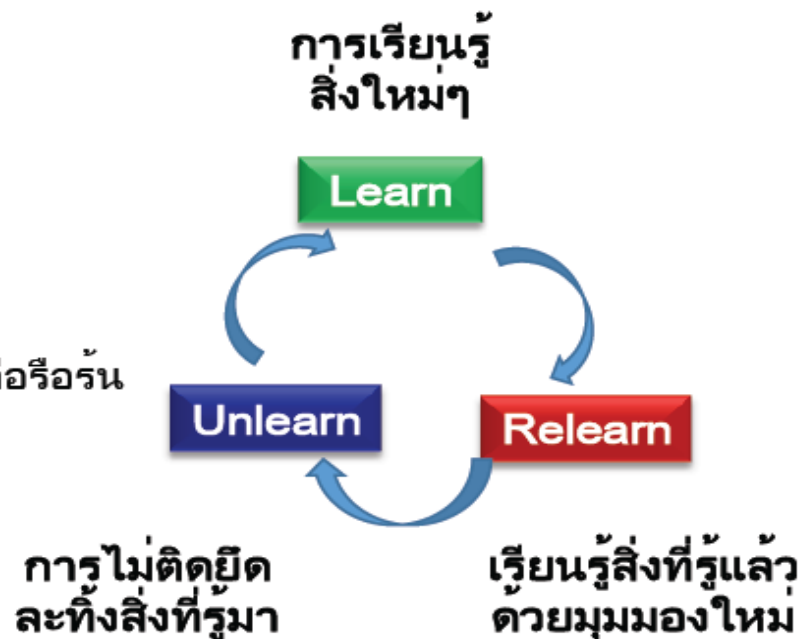
การเรียนรู้ที่เริ่มจาก
การใช้ความคิด

การเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น

การชี้แนะอยู่ห่างๆ

คิดนอกกรอบ

เน้นความคิดสร้างสรรค์

ทิศทางของมหาวิทยาลัยยุค 4.0

การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ทางการศึกษา เพื่อรองรับพลวัตโลกในศตวรรษที่ 21

- เน้นการพัฒนาหลักสูตร/ ยึดตัวผู้สอนเป็นสำคัญ (Supply Side)
- เน้นการเรียนรู้ให้ครบตามหลักสูตร/การเรียนรู้ตามภาคบังคับ (Mass Education)
- Cognitive-Based Learning
- การเรียนรู้ในห้องเรียน/ในโรงเรียน/ในระบบ
- เน้น Age Group 5-22
- เน้นหลักสูตรที่มีประกาศนียบัตร/ปริญญา
- เน้นการพัฒนาอาชีพ/ ยึดตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand Side)
- เน้นเติมเต็มในสิ่งที่ขาด (ความรู้และทักษะที่จำเป็น) /การเรียนรู้เพื่อตอบโจทย์เฉพาะบุคคล (Personalized Education)
- Experience-Based Learning
- การเรียนรู้นอกห้องเรียน/นอกโรงเรียน/นอกระบบ
- เน้นทุกช่วงอายุ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ reskill, upskill, multiskill แรงงานปัจจุบัน การ recycle คนเกษียณอายุ)
- เน้นหลักสูตรที่ไม่มีประกาศนียบัตร/ปริญญา

บทบาทอาจารย์จะเปลี่ยนแปลง

- อาจารย์ต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (Facilitate)
- การเรียนรู้ให้นักศึกษาเรียนรู้จากการลงมือทำหรือปฏิบัติ (Coaching)
- การเรียนรู้เกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง (Motivate & Inspire)
- เน้น Experiential Learning (Mentor)

University Needs **CHANGE**

มหาวิทยาลัยต้องปรับตัว

Positioning

- Unique Value Proposition

Target

- Everyone can learn (Aging, Workforce, Internationals)

Capability

- Learn, Unlearn, Relearn

Capacity

- Network, Collaboration, New methods & Educational Technology

University Needs **CHANGE**

- **Mindset**
 - Respond to Global and Country Needs
- **Platform**
 - intense WIL, connected with industry and community
- **Structure**
 - downsizing

พระบิดาแห่งการอุดมศึกษาไทย

True success is not in the learning, but
in its application to the benefit of mankind.

M. Songkla

Thank You